

De geschiedenis van de evangelische kerken in Nederland

Belangrijke invloeden, opwekkingen en stromingen – van de Reformatie tot vandaag

Reformatie

16e eeuw

- Terug naar de Bijbel
- Genade door geloof
- Hervorming van de kerk
- Invloed op latere evangelische bewegingen

Radicale Reformatie (Doopsgezinden)

16e eeuw

- Bewuste geloofsbelijdenis
- Gelovigendoop
- Vrije geloofsgemeenten
- Eenvoud en navolging van Christus

Piëtisme

17e–18e eeuw

- Persoonlijk geloof
- Bekering en heiliging
- Gebed en bijbellezing
- Invloed op opwekkingen en zending

Methodisme en opwekkingsbewegingen

18e–19e eeuw

- Bekering en heiliging
- Evangelisatie
- Zending
- Invloed op het Réveil en latere bewegingen

Het Réveil in Nederland

ca. 1815–1865

- Persoonlijke geloofsbeleving
- Orthodoxie en Bijbelgezag
- Evangelisatie en zending
- Maatschappelijk engagement

19e eeuw – ontstaan van vrije en evangelische bewegingen in Nederland

Baptisten

vanaf 1845

- 1845: Johannes Elias Feisser en eerste Nederlandse doopsgezinde baptistengemeente
- Gelovigendoop
- Zelfstandige gemeenten
- Bijbelgezag en evangelisatie

Vrije Evangelische Gemeenten

(vanaf 1856)

- 1856: eerste gemeente (Amsterdam, Jan de Liefde)
- Voortgezet door o.a. H.W. Witteveen en H.J. Budding
- Persoonlijk geloof en evangelisatie
- Onafhankelijke gemeenten

Vergaderingen van Gelovigen (Brethren)

vanaf ca. 1850

- Invloed van J.N. Darby en de Plymouth Brethren
- Gemeente van gelovigen
- Bijbelgezag
- Eenvoudige samenkomsten
- Geen kerkelijke hiërarchie

Heilighingsbeweging (Brightonbeweging)

19e eeuw

- Nadruk op heiliging en een verdiept geloofsleven
- Invloed vanuit Engeland (Brighton)
- Ook invloed op Vrije Evangelische gemeenten en andere kringen

20e eeuw – verdere ontwikkeling en nieuwe accenten

Pinksterbeweging

vanaf ca. 1906–1907

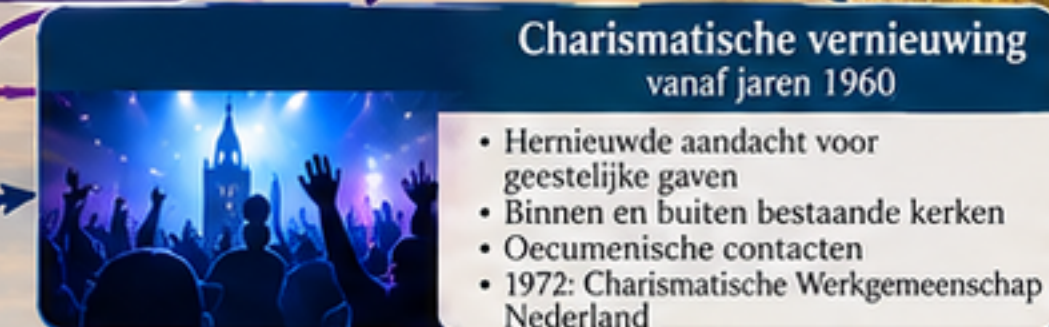
- 1906–1907: begin in Nederland (Gerrit en Wilhelmine Polman)
- Doop/vervelling met de Heilige Geest
- Geestelijke gaven en genezing
- Evangelisatie en wereldwijde zending

Evangelische beweging

20e eeuw

- Hernieuwde nadruk op de Bijbel
- Persoonlijk geloof en bekering
- Evangelisatie en zending
- Ontstaan van vele onafhankelijke evangelische gemeenten

Charismatische vernieuwing

vanaf jaren 1960

- Hernieuwde aandacht voor geestelijke gaven
- Binnen en buiten bestaande kerken
- Oecumenische contacten
- 1972: Charismatische Werkgemeenschap Nederland

Heden – de evangelische kerken in Nederland

Baptistische kerken

- Gelovigendoop
- Zelfstandige gemeenten
- Evangelisatie en gemeentebouw

Vrije Evangelische kerken

- Bijbel, persoonlijk geloof
- Evangelisatie en zending
- Onafhankelijke gemeenten

Vergaderingen van Gelovigen

- Eenvoudige samenkomsten
- Gemeente van gelovigen
- Geen hiërarchie

Pinksterkerken

- Doop met de Heilige Geest
- Geestelijke gaven
- Genezing en profetie
- Evangelisatie en zending

Volle Evangelie gemeenten

- Nadruk op de werking van de Heilige Geest
- Geestelijke gaven
- Evangelisatie
- Vaak pinkster-verwant

Charismatische gemeenten

- Geestelijke gaven
- Binnen en buiten bestaande kerken
- Breed evangelisch
- Oecumenische samenwerking

Onafhankelijke evangelische gemeenten

- Verschillende achtergronden
- Eigen accenten en stijl
- Gemeentebouw en zending

Evangelisch binnen bestaande kerken

- Evangelische gemeenten binnen PKN, NGK, CGK e.d.
- Combinatie van traditie en evangelische vernieuwing

Internationale invloeden op Nederlandse evangelische gemeenten (vanaf 20e eeuw)

Vineyard

(vanaf jaren 1980)

Calvary Chapel

(vanaf jaren 1970)

Foursquare

(vanaf begin 20e eeuw)

Assemblies of God

(vanaf 1914)

Newfrontiers

(vanaf jaren 1980)

en andere internationale bewegingen

- Invloed op gemeentestichting
- Nieuwe vormen van gemeenteleven
- Nadruk op evangelisatie, discipelschap en wereldwijde zending